

2. Карденолиды и буфадиенолиды / И.Ф. Макаревич, Э.П. Кемертелидзе, С.Г. Кисличенко и др. – Тбилиси, 1975.
3. Муравьева Д.А. Фармакогнозия (с основами биохимии лекарственных растений). – М., 1978.

ПРИРОДА ЯК ДЖЕРЕЛО ЕСТЕТИЧНОГО ВИХОВАННЯ СУЧАСНОГО ШКОЛЯРА

Остряньська І.М.
(Полтава, Україна)

Виховати в дитини здатність відчувати красу в довколишньому світі, сприймати прекрасне як орієнтир власного життєтворення є на сьогодні одним із важливих завдань освіти. Як одну з дотичних до нього проблем сьогодення слід відзначити, зокрема, те, що для сучасного школяра завдяки соціальним мережам світ постає більш широким і різноманітним, проте його різноманіття є значною мірою рукотворним, штучним, тобто створеним на суб'єктивних засадах різними за своїм рівнем розвитку людьми і з різними цілями. Вибір матеріалів для розміщення на електронних ресурсах, кількість «лайків» під тією чи іншою публікацією, зміст матеріалів, їхнє естетичне оформлення тощо є потужним інструментом навіювального впливу на свідомість будь-якого користувача, і насамперед – дитини.

З іншого боку, популярність віртуальних способів організації дозвілля істотно спричиняє скорочення часу перебування в місцях, де можна збагатитися дійсно естетичними враженнями, знижує чутливість до їхніх джерел, таких, як мистецтво, архітектура, і насамперед – природа. Відхід від краси в реальному світі – це, почасти, й відхід від справжнього життя на користь його штучної моделі, де традиційні естетичні ідеали нерідко зазнають підміни і формується спотворена картина реальності, приймаються хибні критерії її оцінки. І основну протидію такому стану речей може забезпечити лише сама дитина, маючи стійкі уявлення про дійсно прекрасне, естетичне.

Вітчизняні педагоги мають можливість спиратися на низку психолого-педагогічних напрацювань, що з різних сторін висвітлюють процес естетичного виховання школяра. Це роботи І. Беха, О. Біди, М. Боришевського, Л. Виготського, Т. Голінської, А. Дмитрієвої, С. Дегтярьової, Б. Лихачова, О. Леонтьєва, С. Максименка, Б. Неменського, Т. Пагути, В. Сухомлинського, К. Ушинського, Г. Шевченко та багатьох інших учених, які розглядають естетичне виховання як важливий засіб формування в людини справді людського начала.

Чимало дослідників наголошують на важливій ролі в цьому процесі природи, підкреслюючи необхідність пробудження у дітей емоційного ставлення до неї. Емоційне ставлення до природи «допомагає зробити людину вищою, багатшою, уважнішою. Природа – це один з факторів, що впливає на розвиток і формування естетичних почуттів, невичерпне джерело естетичних вражень і емоційного впливу на людину. Естетичні почуття – це чуття краси в явищах природи, в праці, в гармонії барв, звуків, рухів і форм. Гармонійна злагодженість в об'єктах цілого та частин, ритм, консонанс, симетрія викликають почуття приємного, насолоду, яка глибоко переживається та вшляхетнює душу» [2, с. 147].

Замилування природою, її довершеністю може носити як безпосередній, так і опосередкований характер, здійснюватися через сприйняття творів мистецтва відповідного змісту. Так, А. Сердюк та М. Семіч зазначають, що «сприйняти красу рідної природи допоможуть дітям художні твори як віршовані, так і прозові, а також пейзажні полотна видатних вітчизняних і зарубіжних художників», підкреслюють роль у естетичному вихованні школярів майстерних описів природи, зроблених українськими майстрами слова [3, с. 174]. Розвиток своєрідного «естетичного лексикону» не лише розширює можливості описового мовлення школяра, а насамперед сприяє осмисленню

довкілля як джерела естетичної насолоди, дозволяє не тільки усвідомити його красу, а й конкретизувати цілісні образи, явища, їхні окремі риси та властивості, відкриваючи для себе елементи, які в своїй сукупності і становлять прекрасне в світі. Як слушно стверджує Н. Сірант, саме засобами взаємодії з природою вирішується важливе завдання естетичного виховання – «дати дітям побачити багатогранність, різноманітність форм, барв, звуків у природі, привертати їх увагу на зміни, що відбуваються в ній у різні пори року, навчити любити і розуміти природу, виховувати бажання бути активним учасником створення прекрасного в житті» [4, с. 338].

Естетичному вихованню в загальноосвітніх закладах нині приділяється чимала увага. Проте не можна не погодитися, з думкою, яку висловлює В. Паврозник: «Більшість шкільних предметів, що вважаються провідними в нинішніх умовах, не можуть сприяти цілеспрямованому формуванню особистості. Справа полягає не стільки в сутності викладання цих дисциплін, скільки в спрямованості їх змісту. В цих галузях можливості гуманізації пов'язані нині лише із створенням сприятливих умов для навчання, а не з перебудовою змісту, що так і залишається позаособистісним» [1, с. 276]. Проте почасти причиною такого стану речей є все ж і специфіка освітнього процесу в ЗЗСО, що неминуче накладає деякі обмеження на реалізацію індивідуальної траєкторії розвитку дитини.

Тому середовищем наших подальших досліджень бачимо заклади позашкільної освіти, які відкривають нині значні перспективи для естетичного виховання школярів.

Список використаних джерел:

1. Паврозник В. Ю. Естетичне виховання дітей молодшого шкільного віку засобами мистецтва / В.Ю. Паврозник // Інноватика у вихованні. – 2016. – Вип. 3. – С. 275–280.
2. Пагута Т.І. Роль засобів естетичного виховання у розвитку особистості молодшого школяра / Т.І. Пагута // Психолого-педагогічні основи гуманізації навчально-виховного процесу в школі та ВНЗ. – 2018. – Вип. 2. – С. 140–149.
3. Сердюк А. Естетичне виховання дітей молодшого шкільного віку під час проведення позакласної роботи в школі / А. Сердюк, М. Семіч // Науковий вісник Мелітопольського державного педагогічного університету. Серія: Педагогіка. – 2016. – №2 (17). – С. 131–135.
4. Сірант Н.П. Естетичне виховання дітей засобами природи / Н.П. Сірант // Молодий вчений. – 2016. – № 2 (29). – С. 338–340.

ВИЗНАЧЕННЯ МІСІЇ НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ ТА ЇЇ ПРАКТИЧНЕ ВИКОРИСТАННЯ

Пархоменко Д.О.
(Полтава, Україна)

Система цінностей та інтересів навчального закладу в багатьох аспектах зумовлює його місію. Вона пояснює сутність організації, її головну мету та основні відмінності від інших закладів освіти. Добре продумана місія є результатом спільного рішення педагогічного колективу, яке враховує можливості кожного викладача. Але при відсутності триває негативний вплив на розвиток організаційних цінностей співробітників, очікуваних зразків поведінки, усвідомлення ними власної ролі в освітньому процесі, ролі навчального закладу та цілей його функціонування в майбутньому.

Місія навчального закладу повинна маги вигляд стислого та ємкий виразу самоідентифікації організації її членами. Вона несе в собі чіткі вказівки, що і коли треба робити під час роботи, і вказує лише на основні напрями руху організації.